

Utbildningsvetenskaplig kärna: Fritidshemmet och skolans samhälleliga roll och uppdrag

Educational science: The societal role and task of school and school-age educare
15 hp

Fristående- och programkurs

9FVG05

Gäller från: 2024 HT

Fastställd av	Huvudområde	
Styrelsen för utbildningsvetenskap	Inget huvudområde	
Fastställandedatum	Utbildningsnivå	Fördjupningsnivå
2019-06-04	Grundnivå	G1N
Reviderad av	Utbildningsområde	
Utbildningsvetenskaps nämnd för kursplaner	Undervisningsområdet	
Revideringsdatum	Ämnesgrupp	
2021-03-08; 2019-09-10; 2023-10-16	Utbildningsvetenskap teoretiska ämnen	
Gavs första gången	Gavs sista gången	
VT 2019		
Institution	Ersätts av	
Institutionen för beteendevetenskap och lärande		

Kursen ges för

- VAL II - Vidareutbildning av lärare
- Utlandsutbildade lärares vidareutbildning

Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet på grundnivå

Lärandemål

Efter avslutad kurs skall den studerande kunna

- redogöra för grunddragen i skolan och fritidshemmets historiska framväxt och förändrade kunskapstraditioner i relation till profession, familj, barn, barndom och fritid
- med stöd i litteratur och erfarenhet diskutera vad som kännetecknar läraruppdraget i fritidshem och skola
- diskutera fritidshem och skola som institution och dess utbildningsuppdrag
- redogöra för centrala delar i samhällets styrning av skolan och fritidshemmet
- diskutera lärares uppdrag i relation till styrdokument, FN:s konvention om barnets rättigheter samt barn som demokratiska aktörer
- diskutera skolans värdepedagogiska och demokratiska fostransuppdrag samt lärares yrkesetik
- identifiera centrala kunskapsområden inom didaktik
- diskutera begreppet kunskap och hur kunskap väljs ut och organiseras i skola och fritidshem
- redogöra för hur social kategorisering bidrar till inkludering och exkludering i ett historiskt och samtida perspektiv
- visa grundläggande färdigheter i vetenskapligt skrivande.

Kursinnehåll

Kursen organiseras i fyra delområden (a) utbildningshistoria, (b) didaktik och kunskap (c) lärares profession samt skolans och fritidshemmets roll i samhället och (d) skolans och fritidshemmets värdepedagogik.

I kursens första del behandlas skolan och fritidshemmets historiska framväxt. Skolans och fritidshemmets olika samhälleliga funktioner och uppdrag såsom lärande, fostran, omsorg och barns fritid problematiseras både ur ett historiskt och i ett samtida perspektiv.

I den andra delen behandlas utbildningssystemets och fritidshemmets funktion i samhället genom att belysa olika perspektiv på barn/elever, läraruppdraget, lärande och undervisning. Den politiska styrningen problematiseras ur ett lokalt, nationellt och internationellt jämförande perspektiv med tonvikt på demokratins grunder, grundläggande värden, medborgarskap samt i förhållande till fritidshemmets och utbildningssystemets organisation.

I kursens tredje del behandlas didaktikens grunder, liksom normativa och kritiska perspektiv på undervisningen. Det didaktiska kunskapsområdet berör frågor relaterade till vetenskapligt förhållningssätt, filosofi och metodik i förhållande till undervisning. I kursen introduceras läroplansteori och pedagogisk filosofi, centrala kunskapsfält som didaktiken drar nytta av. Vidare diskuteras fritidshemmets utbildningsuppdrag samt hur olika sätt att se på kunskap påverkar hur innehåll väljs ut och organiseras i skolan och fritidshemmet.

Den fjärde delen handlar om skolans värdegrund och värdepedagogik. Centralt är relationen mellan ålder, genus, etnicitet, klass, sexualitet, funktionalitet liksom begrepp som normalitet och avvikelse. Skolans och fritidshemmets roll i förhållande till samhällets inkludering, exkludering och kategorisering av elever problematiseras. Vidare diskuteras lärares yrkesetik utifrån det demokratiska uppdraget.

Undervisnings- och arbetsformer

Föreläsningar, seminarier, grupparbete samt självständiga studier.

Examination

Kursen examineras genom hemtentamen, portfolio, muntlig redovisning med skriftligt underlag samt en muntlig gruppuppgift.

Gäller för alla kurser oavsett betygsskala.

- Studerande som underkänts två gånger på kursen eller del av kursen har rätt att begära en annan examinator vid förnyat examinationstillfälle.

Om kursen har tregradig betygsskala (U – VG) gäller följande:

- Studerande som godkänts i prov får ej delta i förnyat prov för högre betyg.

För kurser där obligatoriska moment ingår gäller följande:

- Om det finns särskilda skäl, och om det med hänsyn till det obligatoriska momentets karaktär är möjligt, får examinator besluta att ersätta det obligatoriska momentet med en annan likvärdig uppgift.

Om LiU: s koordinator för studenter med funktionsnedsättning har beviljat en student rätt till anpassad examination vid salstentamen har studenten rätt till det.

Om koordinatören har gett studenten en rekommendation om anpassad examination eller alternativ examinationsform, får examinator besluta om detta om examinator bedömer det möjligt utifrån kursens mål.

Examinator får också besluta om anpassad examination eller alternativ examinationsform om examinator bedömer att det finns synnerliga skäl och examinator bedömer det möjligt utifrån kursens mål.

Betygsskala

Tregradig skala, U, G, VG

Övrig information

Kursen reviderad 2020-04-02; Dnr LiU-2020-01361

Planering och genomförande av kurs skall utgå från kursplanens formuleringar. Den kursvärdering som skall ingå i varje kurs skall därför behandla frågan om hur kursen överensstämmer med kursplanen.

Kursen bedrivs på ett sådant sätt att likvärdiga villkor råder med avseende på kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Om det föreligger synnerliga skäl får rektor i särskilt beslut ange förutsättningarna för, och delegera rätten att besluta om, tillfälliga avsteg från denna kursplan.

Om undervisnings- och examinationsspråk

Undervisningsspråk visas på respektive kurstillfälle på fliken "Översikt".

Examinationsspråk relaterar till undervisningsspråk enligt nedan:

- Om undervisningsspråk är svenska ges kursen i sin helhet eller till stora delar på svenska. Observera att även om undervisningsspråk är svenska kan delar av kursen ges på engelska. Examinationsspråk är svenska.
- Om undervisningsspråk är svenska/engelska kan kursen i sin helhet ges på engelska vid behov. Examinationsspråk är svenska om kursen ges på svenska eller engelska om kursen ges på engelska.
- Om undervisningsspråk är engelska ges kursen i sin helhet på engelska. Examinationsspråk är engelska.